

faadan extraordinær Understøttelses Udregning, navnlig en meget vanskelig Udregning i saa smaa Dele som denne, hvori Understøttelsen ofte vil falde, bliver undbraget Domstolenes Afgjørelse og derimod afgjøres administrativt; men heelt anderledes stiller det sig, naar den samme Regel skal anvendes paa en heel Embedsstands Lønning og Stilling ligeoverfor det Offentlige. Det har derfor vaakt ikke liden Opmærksomhed faavel blandt dem, hvem denne Lov angaaer, som ogsaa udenfor deres Kreds, at en saadan Afgjørelse er bragt i Forslag; thi hvor bekvemt en saadan end kan være for Administrationen, saa synes den i sit Væsen at have noget saa Betænkeligt, der minder om de Tider, da Nogen eller Noget kunde undrages fra Lovens almindelige Gyldende og afgjøres af dem, der havde den administrative Magt.

Dette var væsentlig de Punkter, til hvilke jeg, isald ikke andre overtage et lignende Hverv, maatte agte at stille Vædringsforslag til denne Sags 2den Behandling.

Madvig: Da der igaar Aftes skulde afstemmes, om denne Lov maatte komme extraordinært til første Behandling eller ikke, sattes jeg derved i nogen Forlegenhed, som ogsaa udtrykte sig derved, at jeg ved den almindelige Stemmegivning stemte imod, men siden ved Navneoppraab stemte for Sagens extraordinære Behandling. Jeg vilde nemlig nødig forhindre denne Lov fra at komme til Behandling, saa at det fik Udseende af, at jeg chikansøs vilde lægge Hindring iveien for den; men paa den anden Side vilde jeg gjøre det Krav gjældende, at denne Lov maatte nøiagtig og omhyggelig prøves af Landstinget, og jeg forudsaa, at der, saaledes som Sagerne stod, ikke ret vilde blive Tid dertil. Vi ere nemlig komne paa det Standpunkt, der for Landstinget indtræffer henimod Slutningen af enhver Sæssion, da vi overvældes af Lovforslag, der komme til os med Opfordring til at gjøre dem færdige i den kortest mulige Tid, med forkortede Mellemfrister osv. Nu er der visse Tilfælde, hvor Landstinget maa finde sig heri; dette er tildeels Tilfældet ved Finantsloven, naar der ikke i den foreligger store og væsentlige Spørgsmaal.

Uagtet der ikke ved Grundloven er givet det andet Thing en saadan Ret; som der undertiden er paastaet, saa ligger det dog i Sagens Natur, at naar det ene talrigere Thing, der først behandler Finantsloven, har givet sit Samtykke til Bevillingerne, og man ikke finder, at der er begaaet væsentlige Misgreb, enten ved Bevilling eller ved Nægtelse deraf, saa skal man ikke paany foretage hele denne Sag, men lade den gaae igjennem. Det andet Tilfælde, hvor Landstinget maa finde sig i at behandle Sagerne hurtigt; er, naar der er Spørgsmaal om Love, der have en øieblikkelig, men tillige en forbigaaende Vigtighed; man kan ikke undvære dem, de skulle have, men skjøndt de kunne være indgribende nok, saa er denne Indgriben dog ikke af Varighed. Af denne Art er, for at nævne to Exempler, den Lov, som vi iasten komme til anden Gang at behandle, nemlig Krigsskatloven; den kan for Enkelte have en meget stor Indflydelse, men det er kun en Indflydelse eengang for alle. En anden Lov af denne Art er Udskrivningsloven; ved Behandlingen af den maa vi ogsaa ligeoverfor den vanskelige Stilling vise Resignation; men dermed troer jeg ogsaa, vor Resignation maa være udtømt og begrænset, videre maa den ikke gaae; ved alle andre Love maa vi virkelig holde paa, at vi ikke vedtage dem uden en alvorlig Prøvelse. Dette troer jeg nu ogsaa gjælder med Hensyn til nærværende Lov, som jeg troer, vi dog ikke vilde kunne faae færdig, selv om vi befordrede den paa den hurtigst mulige Maade efter de lovlige Frister; men selv om dette kunde skee, troer jeg ikke, det vil være rigtigt at gaae saa hurtigt tilværks, thi Loven trænger til en alvorlig Behandling af Landstinget. Jeg skal fremhæve et Hovedaffnit af Loven, hvorom dette især gjælder. Loven angaaer ogsaa Univerfitetet, men derom skal jeg ikke sige et eneste Ord. For Univerfitetets lærerne er Forholdet omtrent uforandret saaledes, som det var ved den tidligere Lov, og de Vilkaar, der derved ere givne, skal jeg ikke trættes om; dem antager jeg, og skal ikke opholde mig derved. Der er et Par Professorer, til hvilke jeg ikke hører, for hvem der var forlangt en Rettelse af en uheldig Bestemmelse i den tidligere Lov. Denne Rettelse har man ikke fundet sig foranlediget til at gaae ind